

MUSEOVIRASTO

RAJAOJAN KAIVAMINEN SIPOON SIBBESBORGIN LUONA

Kertomus virkamatkasta 10.10. 1989

Jussi-Pekka Taavitsainen

Markus Hiekkänen

Museovirasto on kirjeellään 11.6. 1987 nro 2806 antanut luvan kaivaa oja tilusrajalalle, joka erottaa Sipoon Sibbesborgin linnavuoren Sibbo Hembygdsföreningenille kuuluvan maan eläkeläinen Pär-Johan Backströmin omistamasta peltomaasta. Rajaojan tarkoituksena on hankkeen alullepanijan Ralf Backströmin (Pär-Johan Backströmin poika) mukaan estää linnavuoren lounaisen vallin päällä kasvavien tammien ja muiden puiden juurien työntyminen peltomultaan viljavuutta heikentämään. Museoviraston kirjeessä edellytettiin, että ojan kaivaminen tulee tapahtua museoviraston edustajien valvonnassa ja se sovittiin puhelimitse (Taavitsainen - R.Backström) suoritettavaksi 10.10. 1989.

Kaivettava ojajakso sijaitsee linnavuoren ulomman vallin lounaispuolella. Ojan itäreuna sovittiin paikalla käydessä neuvonpidossa linjattavaksi niiden paalujen kohdalle, jotka Ralf Backström oli määrittänyt olevan ojan keskikohdalla. Työ tehtiin pienellä kaivinkoneella V-muotoisella ojakauhalla. Kaivuutyö alettiin karttaliitteessa numerolla 99 merkitystä rajakivestä n:ro 99 etelään n. 7 m päässä olevasta merkitsemättömästä rajakivestä kohti luodetta. Molemmat kivet tukineen jätettiin paikalleen, siis ojan koillispuolelle.

Ojan reunat tulivat hiukan jyrkemmiksi (n. 1:1) kuin linnan vallin rinne. Kaivettavalla jaksolla oli jo jälki aikaisemmasta leikkauksesta, joka todennäköisesti on kynöksen synnyttämä töyräs.

Rajakiven 99 ja merkitsemättömän rajakiven välillä on maannoksen vahvuus 40 cm. Tämän kerroksen alla on 20 cm vahvuinen kerros silttiä ja alinna savi. Mitään kulttuurikerroksen tai rakenteiden merkkejä ei leikkauksessa näkynyt lastalla puhdistamisen jälkeen. Löytöinä tavattiin muutamia lasinpalasia uudenaikaisista säilytysastioista.

Rajakivestä 99 raja kääntyy pohjoisempaan seuraten kuitenkin edelleen vallin reunaa. Täällä on vanha n. 0,5 m syvyinen oja, jota ei kaivettu sen hyväkuntoisuuden takia.

Merkitsemättömästä rajakivestä etelään oli ojan leikkaus samanlainen kuin edellä n. 8 m matkalla. Tämän jälkeen maannoksen vahvuus vähenee tasaisesti kohti vallihautaa etelästä johtavaa entistä tietä, jonka kohdalla se on n. 25 cm vahvuinen. Tien välittömässä läheisyydessä oli mulan seassa muutamia tiilenpaloja sekä yksi lähes ehjä

tiili, jonka toimme mukanaamme kokoelmiin (RHO fragmenttimakasiini R987). Koosta ja laadusta päätellen se on myöhäinen. Kulttuurikerrosta tai rakenteiden jäännöksiä ei jaksolla ollut näkyvissä. Ojan kaivaminen päätettiin entisen tien eteläpuolelle.

Lopputuloksena voimme todeta, ettei ojankaivuussa tullut esille mitään merkkejä linnkaan varhais- tai sydänkeskijällä kuuluneista rakenteista. Meidän vuosisataamme vanhempia esineitä ei kaivuun yhteydessä löytynyt.

Iltapäivällä kävimme paikalla uudelleen mukanaamme Suomen vierailulla olevat Jaan Tamm, Kaur Alttua ja Boris Dubovik Eestistä sekä Pavel Jaskanin Puolasta. Oja oli täysin puhdistettu lopullisesti roskista ja irtomaasta. Sitä tehdessä syntyneet irtomaakasat oli asianmukaisella tavalla levitetty pellolle.

Kaksi hajahuomiota: - Vallista länteen ja lounaaseen maa viettää särkkämäisenä muodostumana verraten voimakkaasti kohti peltotietä. Tarkastellessamme maastoa tulimme siihen tulokseen, että vuosisatainen viljelys on tasoittanut vallin länsi- ja lounaissyрjää ja todennäköisesti on peltoa aikojen kuluessa pyritty laajentamaan vallin kustannuksella. Siten nykyinen tilusraja kulkee osittain entisen vallin kohdalla. - Kysyimme vanhaisäntä Backströmiltä linnakummun päällä olleista rakenteista. Hän muisti kyllä lapsuudessaan leikkineensä talonjäännösten luona. Sen sijaan hän ei muistanut, että kummulla olisi koskaan ollut tilan käyttörakennuksia, esimerkiksi tuulimyllyä. Vielä hän mainitsi lapsena nähneensä jossakin kohdassa linnan avokalliassa rautarenkaita. Nämä oli joku "museomies" vienyt mukanaan. Mainittakoon, että linnan poikki on kulkenut Massbyn ja Skräddarbyn kylien raja.

Helsingissä 11.10. 1989

Markus Hiekkanen

Markus Hiekkanen
rakennushistorian osasto

J.-P. Taavitsainen

Jussi-Pekka Taavitsainen
tutkimusosasto